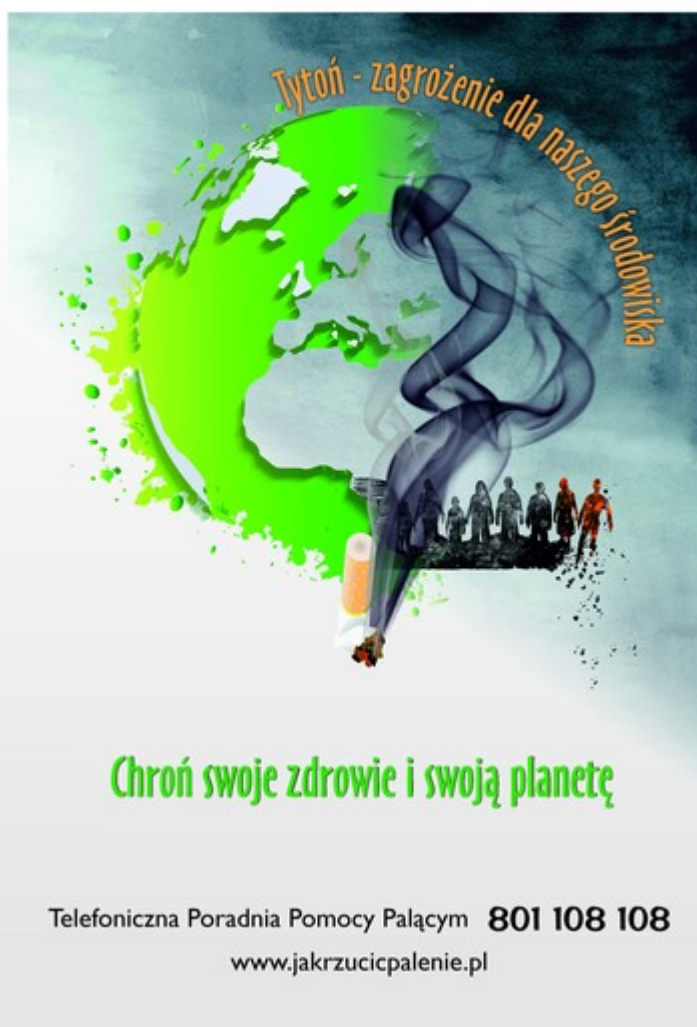

WOJEWÓDZKA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W BIAŁYMSTOKU

31 MAJA
Światowy Dzień bez Tytoniu

Kategoria

- Zdrowie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Hajnówce przypomina, że 31 maja obchodzony jest Światowy Dzień bez Tytoniu. Hasło przewodnie tegorocznej globalnej kampanii informacyjnej ogłoszone przez Światową Organizację Zdrowia brzmi:

„Tytoń: zagrożenie dla naszego środowiska”.

Ma ona na celu podniesienie świadomości społeczeństwa na temat degradacji środowiska naturalnego powodowanej przez szeroko pojęty przemysł tytoniowy.

Szkodliwy wpływ przemysłu tytoniowego na środowisko naturalne jest ogromny i stale rośnie. Produkcja wyrobów tytoniowych stanowi znaczące obciążenie dla naszej planety począwszy od degradowania terenów leśnych pod uprawy, zużycia wody i energii, przez stosowanie ogromnych ilości środków chemicznych, emisję gazów cieplarnianych wpływających na zmiany klimatu, po generowanie trujących odpadów tytoniowych. Powyższe powoduje zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt, stabilności gospodarczej i bezpieczeństwa żywnościowego na świecie.

WHO wzywa też rządy państw do wprowadzania przepisów, dzięki którym koncerny tytoniowe ponosiłyby odpowiedzialność za spowodowane szkody środowiskowe. Negatywny wpływ palenia tytoniu na stan i funkcjonowanie naszej planety w czasach obecnych oraz w przyszłości powinien stać się dla palaczy kolejnym powodem do zerwania z nałogiem.

Działania poszczególnych krajów mające na celu pozbycie się nałogu przez palaczy, a tym samym ograniczenie epidemii palenia tytoniu, wpisują się zarówno w realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju, jak i wypełnianie postanowień Ramowej Konwencji Światowej Organizacji Zdrowia o Ograniczeniu Użycia Tytoniu. Art. 18 Konwencji przewiduje bowiem, że strony traktatu „uwzględnią kwestie dotyczące ochrony środowiska i zdrowia ludzi w odniesieniu do środowiska, w dziedzinie uprawy i produkcji tytoniu na swoim terytorium”.

Proces powstawania wyrobów tytoniowych powoduje zanieczyszczenie i niszczenie środowiska naturalnego oraz szkody zdrowotne u ludzi.

Cykl życia tytoniu można podzielić na pięć kluczowych etapów:

Uprawa i suszenie liści tytoniu.

Jest częścią jednej z najbardziej destrukcyjnych dla środowiska praktyk rolniczych w krajach o niskich i średnich dochodach.

- na potrzeby upraw tytoniu każdego roku niszczone jest ok. 3,5 miliona hektarów ziemi,
- pod uprawę tytoniu rocznie jest wylesianych 200000 ha ziemi,
- szacuje się, że od lat 70. ubiegłego wieku na całym świecie utracono około 1,5 miliarda hektarów lasów (głównie tropikalnych),
- wylesianie jest jednym z kluczowych czynników przyczyniających się do wzrostu emisji CO₂ i zmian klimatycznych,
- tytoń jest często uprawiany bez płodozmianu z innymi uprawami, przez co jest bardziej podatny na szkodniki i choroby, z czym wiąże się stosowanie dużych ilości środków ochrony roślin,
- szacuje się, że do suszenia tytoniu potrzeba rocznie 11,4 miliona ton metrycznych drewna, co również sprzyja wycinaniu lasów.

Produkcja wyrobów tytoniowych i ich opakowań.

Niektóre z najwyższych kosztów środowiskowych związanych tylko z jednym wyrobem tytoniowym – papierosami – wynikają z dużej ilości energii, wody i innych zasobów wykorzystywanych do jego produkcji.

- do produkcji 1 papierosa zużywa się 3,7 litra wody,
- w ciągu roku do produkcji papierosów zużywa się 22 miliardy litrów wody,
- na potrzeby produkcji papierosów ścinanych jest 600 tys. drzew (produkcja bibuły i opakowań),
- w 2008 r. z zakładów produkujących tytoń uwolniono ponad 456 tys. kg toksycznych chemikaliów. W 2011 r. BAT poinformował, że w procesie produkcji tytoniu wyprodukowano 1973 ton odpadów niebezpiecznych

Dystrybucja i transport wyrobów tytoniowych.

Transport gotowych wyrobów tytoniowych z zakładów produkcyjnych do miejsc ich dystrybucji lub sprzedaży związany jest ze zużyciem paliw oraz emisją gazów cieplarnianych do środowiska, które odpowiadają za zmianę klimatu.

Konsumpcja wyrobów tytoniowych.

Używanie tytoniu jest obecnie dobrze udokumentowanym zagrożeniem dla zdrowia aktywnych i biernych palaczy. Zabija rocznie ponad 7 milionów ludzi na świecie i jest największą przyczyną zgonów, którym można zapobiec. Konsumpcja wyrobów tytoniowych oraz uwalnianie do środowiska naturalnego substancje chemiczne przyczyniają się do zanieczyszczenia powietrza i funkcjonowanie ekosystemów.

- dym tytoniowy zanieczyszcza środowisko wewnętrzne i zewnętrzne oraz pozostaje wszechobecnym i trwałym źródłem toksyn długo po zgaszeniu papierosa,
- w 2012 roku przy prawie 1 miliardzie palaczy na całym świecie, którzy konsumowali około 6,25 biliona papierosów, z dymu tytoniowego uwolnione zostały tysiące ton znanych ludzkich czynników rakotwórczych, innych substancji toksycznych (3000-6000 ton formaldehydu, 12000-47000 ton nikotyny) oraz trzy główne gazy cieplarniane- dwutlenek węgla, metan i tlenki azotu, w ciągu swojego życia palacz produkuje 5 ton CO₂.

Wytwarzanie odpadów pokonsumpcyjnych.

Konsumpcja wyrobów tytoniowych wiąże się z wytwarzaniem i koniecznością usuwania odpadów pokonsumpcyjnych. Odpady tytoniowe trafiają wszędzie i są dobrze znanym problemem publicznym dla wielu społeczności, zwłaszcza tych, które dysponują niewielkimi środkami na ich usunięcie. Sprzątanie i utylizacja to koszty używania tytoniu, których obecnie nie ponoszą producenci, dystrybutorzy ani użytkownicy wyrobów tytoniowych.

- co roku palacze na całym świecie wytwarzają ok. 4,5 biliona niedopałków,
- szacuje się, że aż 65% wszystkich niedopałków papierosów wyrzucanych jest właśnie do środowiska,
- podobnie jak same papierosy, odpady wyrobów tytoniowych zawierają ponad 7000 toksycznych związków chemicznych, w tym znane ludzkie czynniki rakotwórcze, które przenikają do środowiska i gromadzą się w nim.
- oprócz odpadów wyrobów tytoniowych istnieją inne produkty odpadowe związane z używaniem tytoniu, takie jak 2 miliony ton papieru, atramentu, celofanu, folii i kleju, które są wykorzystywane do pakowania wyrobów tytoniowych.